

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

11 iulie 2011

55-2 Nr. 09

Domnului Dumitru PULBERE,
Președinte al Curții Constituționale

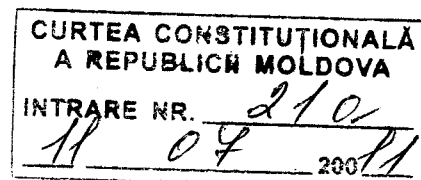
Onorată Curte,

În conformitate cu prevederile art. 135 din Constituția Republicii Moldova, art. 4 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 și 38 din Codul jurisdicției constituționale Vă remitem, alăturat, sesizarea privind controlul constituționalității art. 18 alin. (3) din Legea privind Institutul Național al Justiției.

Anexă: Sesizarea

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Serghei SÎRBU,
Deputat în Parlament

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

SESIZARE

privind controlul constituționalității art. 18, alin. (3) din Legea privind Institutul Național al Justiției

La data de 08.06.2006, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 152-XVI privind Institutul Național al Justiției.

În conformitate cu prevederile art. 18, alin. (3) din Legea nominalizată, absolvenții (Institutului Național al Justiției (*s.n.*)) care nu au promovat concursul pentru suplinirea funcțiilor de judecător, respectiv de procuror sînt obligați să participe la concurs timp de 3 ani după absolvirea Institutului. La expirarea acestui termen, absolventul nu mai poate participa la concurs în baza mediei generale obținute la examenele de absolvire a Institutului.

Consider că restricționarea dreptului absolvenților Institutul Național al Justiției de a participa la concursul pentru suplinirea funcțiilor de judecător, respectiv de procuror, la o perioadă de 3 ani care începe a curge din momentul absolvirii acestei instituții, contravine prevederilor art. 16, 39, alin. (2), 54 din Constituție, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 39, alin. (2) din Constituție, oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.

Prin urmare, dreptul de a avea acces la o funcție publică, ca drept fundamental al cetățenilor Republicii Moldova, este și nu poate fi exercitat altfel, decît în condițiile legii. În acest sens, art. 2 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public stabilește că prin *funcție publică* se subînțelege ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii în scopul realizării prerogativelor de putere publică.

De asemenea, în sensul Legii nominalizate mai sus (art. 2) legiuitorul a definit și conceptul de *funcție de demnitate publică* – funcție publică ce se ocupă prin mandat obținut direct în urma alegerilor organizate *sau, indirect, prin numire în condițiile legii*. Astfel, corelația dintre conceptele de funcție publică și funcție de demnitate publică poate fi redată prin relația gen-specie sau întreg-parte, unde conceptul de funcție publică reprezintă genul sau întregul, iar conceptul de funcție de demnitate publică reprezintă specia sau partea întregului.

Prin urmare, raportat la prevederile art. 2 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art. 39, alin. (2) din Constituție,

sub aspectul domeniului său de aplicabilitate se extinde în egală măsură atât în privința dreptului de a avea acces la o funcție publică, cât și a dreptului de a avea acces la o funcție de demnitate publică. Condiția de bază fiind corespunderea exigențelor și condițiilor prevăzute de lege.

Ținând cont de această constatare, precum și de prevederile legislației în vigoare pertinente materiei supusă analizei în cauză, menționez că statutul persoanelor care exercită funcții de demnitate publică este reglementat prin Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 199 din 16.07.2010 (în continuare Legea nr. 199/2010).

Art. 3, alin (1) din Legea nr. 199/2010 menționează că prevederile prezentei legi se aplică persoanelor cu funcții de demnitate publică specificate în anexa la prezenta lege. În Anexa Legii nominalizate în care sunt enumerate funcțiile de demnitate publică se include și funcția de judecător al judecătoriei.

Totodată, conform art. 6, alin. (1) din Legea nr. 199/2010 ocuparea funcției de demnitate publică are loc prin alegeri *sau prin numire, în condițiile legii*, iar alin. (4) al art. 6 din actul legislativ citat stabilește că pentru ocuparea unor funcții de demnitate publică prin numire se organizează concurs în condițiile legii.

Menționez că reglementarea statutului judecătorilor, ca demnitari publici, pe lângă prevederile Legii nr. 199/2010 se completează și prin dispozițiile Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20.07.1995.

În conformitate cu prevederile art. 6, alin. (1) din acest act legislativ, la funcția de judecător poate candida persoana care deține cetățenia Republicii Moldova, are domiciliul în țară și întrunește următoarele condiții:

- a) are capacitate de exercițiu;
- b) este licențiată în drept;
- c) ***a absolvit Institutul Național al Justiției*** (s.n.);
- d) nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație;
- e) cunoaște limba de stat;
- f) este aptă din punct de vedere medical să exercite funcția, conform certificatului medical de sănătate eliberat de comisia specializată a Ministerului Sănătății și Protecției Sociale.

Punctul c) din articolul citat a intrat în vigoare la 31 martie 2009, odată cu absolvirea primei promoții a Institutului Național al Justiției.

În acest context, menționez că Legea cu privire la statutul judecătorului nu restricționează dreptul de a candida la funcția de judecător de expirarea unei anumite perioade din momentul absolvirii Institutului Național al Justiției. Mai mult ca atât, ea nici nu face trimitere la Legea privind Institutul Național al Justiției. Și aceasta e firesc dacă reieșim din scopul Legii cu privire la Institutul

Național al Justiției pe care îl deducem din art. 1 - constituirea Institutului Național al Justiției și determinarea statutului lui juridic, stabilirea principiilor de organizare și funcționare a acestuia, a modului de formare inițială a viitorilor judecători și procurori și de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor în funcție, a altor persoane care contribuie la îndeplinirea justiției.

Particularitățile organizării concursului pentru suplinirea funcției de judecător sunt reglementate de Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii și Legea cu privire la statutul judecătorului.

De aici rezultă, că în Legea privind Institutul Național al Justiției nu ar trebui să se regăsească prevederi care ar reglementa careva condiții de participare la concursul pentru suplinirea funcției de judecător, în cel mai rău caz, aceste prevederi, chiar dacă deja se regăsesc în conținutul acestui act legislativ, nu ar trebui să contravină Constituției și altor Legi al căror scop este anume reglementarea modului de organizare și desfășurare a concursului precum și a condițiilor pe care trebuie să le întrunească doritorii de a candida la funcția de judecător.

Cu regret, prevederea supusă controlului constituționalității nu se încadrează în parametrii de tehnică legislativă invocați mai sus. Și aceasta deoarece, pe de o parte, nu corelează cu scopul actului legislativ nominalizat, iar pe de altă parte, restringe exercițiul unui drept fundamental, cum este dreptul consacrat de art. 39, alin. (2) din Constituție, fără a exista un echilibru sau cel puțin o aparentă proporționalitate între restrângerea acestui drept și scopul urmărit.

În conformitate cu prevederile art. 54 din Constituție exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale a țării, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Este lesne de observat că prevederile art. 18, alin. (3) din Legea privind Institutul Național al Justiției nu corespund criteriilor stabilite în art. 54 din Constituție, în sensul că nu sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale a țării, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

La fel, art.16 alin.(2) din Constituție statuează principiul egalității tuturo cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă

naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Chintesența normei enunțate constă în faptul că toți cetățenii au aceleași drepturi, libertăți fundamentale și îndatoriri, exercitarea cărora este asigurată de către stat fără discriminare.

Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa (de ex. Hot. Curt. Const. Nr. 16. din 12.06.2007) că principiul egalității nu trebuie confundat cu principiul uniformității, ultimul implicând un tratament juridic egal pentru toate cazurile și toate situațiile. În jurisprudența sa Curtea Constituțională a relevat în mod constant că violarea principiului egalității și nediscriminării are loc atunci când se aplică un tratament diferențiat în cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, sau când există o disproporție între scopul urmărit și mijloacele folosite.

Astfel, reglementând în art. 39, alin. (2) din Constituție dreptul de a avea acces la o funcție publică, legiuitorul urma să creeze condiții egale de acces pentru toți cetățenii. Ori restricția ce limitează dreptul absolvenților Institutului Național al Justiției de a participa la concurs o perioadă de trei ani din momentul absolvirii acestuia este unică în peisajul juridic autohton. Menționez, că în afară de procurori și judecători, accesul la nici una din funcțiile de demnitate publică menționate în anexa Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nu este restricționat sau limitat în timp.

Această normă juridică este pe lângă toate și absurdă, aplicarea acesteia generând o situație mai mult decât stupidă – după expirarea termenului de 3 ani din momentul absolvirii Institutului Național al Justiției, absolvenții acestuia urmează să mai participe odată la admitere, să urmeze cursurile de formare inițială cu durata de 18 luni și doar după susținerea examenelor, să poată candida la concursul pentru suplinirea funcției de judecător sau procuror.

Conform teoriei generale a dreptului și actelor juridice naționale și internaționale în vigoare, nimeni nu poate fi privat de un drept dobândit prin lege. Art.18, alin. (3) din Legea privind Institutul Național al Justiției este în contradicție vădită cu principiul garantării drepturilor deja dobândite reiterat constant de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, ori din moment ce atestatul de absolvire a Institutului Național al Justiției acordă doar un singur drept, dreptul de a participa la concurs, drept care a fost dobândit de absolvenți în condițiile legii, este inadmisibilă situația privării de acest drept la expirarea unei perioade atât de scurte de timp. Prin urmare, principiul respectării și garantării drepturilor dobândite prin lege este lipsit de substanță prin reglementarea de la art. 18, alin. (3) al Legii privind Institutul Național al Justiției.

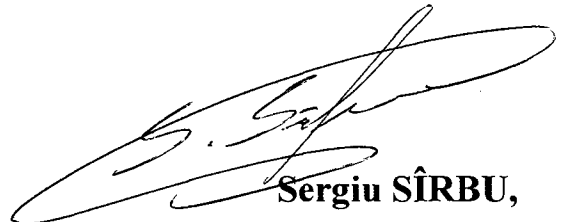
Reieșind din cele expuse mai sus, bazându-mă pe prevederile art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituție, art. 4, alin. (1), lit. a) din Legea Curții Constituționale,

art. 4, alin. (1), lit. a) și art. 38, alin. (1), lit. g) din Codul jurisdicției constituționale,

SOLICIT:

1. Acceptarea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei în ordinea de zi.
2. Declararea neconstituțională a art. 18, alin. (3) al Legii privind Institutul Național al Justiției.

Cu respect,

Sergiu SÎRBU,
Deputat în Parlament